

Sygn. akt II PK 343/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa A.S-M.
przeciwko W. Spółce z o.o. we W.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego we W.
z dnia 10 czerwca 2016 r., sygn. akt IX Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 czerwca 2016 r., sygn. akt IX Pa [...], Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W. po ponownym rozpoznaniu sprawy z powództwa A.S-M. przeciwko W. Spółce z o.o. we W. o odszkodowanie oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych [...] we W. z 4 grudnia 2013 r., sygn. akt X P [...], oddalającego powództwo.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powódka zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. W ocenie autora skargi w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne: „czy Sąd rozpoznający sprawę może samodzielnie doszukiwać się przyczyn wskazanych w art. 217 § 1 k.p.c. przemawiających za dopuszczeniem dowodu - w sytuacji, gdy

wniosek o jego dopuszczenie jest oczywiście spóźniony - których strona wnioskująca o dopuszczenie dowodu nie uwzględniła i nie uprawdopodobniła w uzasadnieniu takiego wniosku, zastępując w ten sposób obowiązek strony postępowania własnymi ustaleniami, czy też jest on związany wyłącznie okolicznościami przedstawionymi i uprawdopodobnionymi przez stronę, która domaga się dopuszczenia spóźnionego dowodu”.

Oczywista zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wynika z tego, że „już bowiem pobieżna analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, iż Sąd II instancji nie odniósł się do wszystkich zarzutów apelacyjnych, albowiem nie wyjaśnił zachodzących w zeznaniach świadków, a wytkniętych przez stronę sprzeczności, czym Sąd ten naruszył obowiązek wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. w sposób szczegółowo opisany w dalszej części uzasadnienia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powódki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie

jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Uwzględniając powyższe założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim przedstawiona w uzasadnieniu wniosku kwestia została ograniczona do sygnalizacji jakiegoś problemu. Brakuje w uzasadnieniu wniosku odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą wykazanoby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku – uznając bezzasadność zarzutu apelacji naruszenia art. 207 § 6 k. p. c. przez oparcie ustaleń faktycznych w sprawie na dowodach, które w myśl powołanego przepisu powinny ulec prekluzji, a w szczególności na dowodzie z zeznań świadka M.K. – stwierdził, że możliwość zgłoszenia takiego wniosku dowodowego daje stronom postępowania przepis art. 217 § 1 k. p. c., który przewiduje możliwość aż do zakończenia sprawy przytaczania okoliczności faktycznych i dowodów na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Dowód z zeznań świadka M.K. był powołany w związku z treścią zeznań świadka A.K., która w swoich zeznaniach wskazała, iż to on jako przełożony decydował, o współpracy z K.L. oraz dokonywał oceny pracy powódki. Zatem jego zeznania mogły mieć istotny wpływ na wyjaśnienie okoliczności faktycznych w sprawie. Ponadto przeprowadzenie tego dowodu nie doprowadziło do zwłoki w rozpoznaniu w sprawie, gdyż zachodziła jeszcze konieczność wezwania kolejnego świadka, który wcześniej usprawiedliwił swoją nieobecność na rozprawie, a także przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron. Sąd drugiej instancji podkreślił, że w doktrynie prawa słusznie zauważa się, że rozpatrując, czy zgłoszony materiał procesowy jest spóźniony, Sąd powinien przede wszystkim ocenić logiczny związek nowych twierdzeń lub dowodów ze zgromadzonym dotychczas w sprawie materiałem. Autor skargi w konstrukcji postawionego pytania

nie uwzględnia powołanego wyżej stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego we W. w zakresie oceny sygnalizowanej kwestii.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr

469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Autor rozpatrywanej skargi – w próbie wykazania oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej – nie przedstawia argumentacji, którą wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uzasadnienie wniosku zostało ograniczone do twierdzenia, że „...Sąd II instancji nie odniósł się do wszystkich zarzutów apelacyjnych, albowiem nie wyjaśnił zachodzących w zeznaniach świadków, a wytkniętych przez stronę sprzeczności, czym Sąd ten naruszył obowiązek wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. w sposób szczegółowo opisany w dalszej części uzasadnienia”. Autor skargi nie precyzuje szerzej swojego twierdzenia, nie wskazuje, które zarzuty apelacyjne Sąd drugiej instancji pominął. Nie jest wystarczające przy tym – na etapie postępowania określonego w art. 398⁹ k.p.c. (tzw. „przedsąd”) – odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej. Podkreślić trzeba, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.